

надійного, економічно ефективного, екологічно прийняттого та достатнього енергозабезпечення економіки.

Література.

1. Зелена книга з безпеки енергетичних постачань. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_713 (дата звернення: 04.10.2020).
2. Земляний М. Г. До оцінки рівня енергетичної безпеки. Концептуальні підходи. *Стратегічна панорама*. 2009. №2. С.56-63.
3. Прокіп, А. В. Сталість енергетичної безпеки. Теоретико-методологічні засади досягнення [Текст] : монографія Київ : Києво-Могилянська академія, 2018. 389 с.
4. Сиротюк Г., Сиротюк С., Янковська К. Відновлювані джерела енергії у забезпеченні енергетичної безпеки регіону. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій* : матеріали XXI Міжнар. наук.-практ. форуму, 22-24 вересня 2020 р. Львів: ПП «Арал». 2020. С.98-102.
5. Шпильова В.О., Андрушкевич Н.В. Вплив енергетичної безпеки на соціально-економічний розвиток регіонів. *Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка*. Випуск 14. 2016. С.688-691.

ГАЛУЗЕВА СТРУКТУРА ЯК ФАКТОР СТАБІЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

***КОБЗАР М.С., СТУДЕНТ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Стабільність розвитку соціально-економічної системи значною мірою залежить від ступеню розвитку та ефективності її структури.

Структура економіки відображає співвідношення галузей, регіонів, виробництва засобів виробництва і предметів споживання, вартісних елементів відтворення (фондів відшкодування, споживання і накопичення).

Механізм самоорганізаційного розвитку структури економічної системи є циклічною послідовністю дій механізмів її функціонування та трансформації. Механізм функціонування структури економічної системи характеризує відносно статичну структуру системи, відображає становлення та зрілість її елементів і зв'язків за умови

* Науковий керівник – Батюк Л.А., к.е.н., доцент

незмінних цілей, внутрішніх і зовнішніх факторів. Механізм структурних трансформацій відображає виникнення нових, руйнацію та перетворення вже існуючих елементів і зв'язків системи, що формують її нову якість внаслідок змін цілей і зовнішніх факторів.

Галузева, секторна, регіональна структура представляють пропорції агрегованих суб'єктів національної економіки – таких, як галузі, сектори та регіони, які одночасно є й суб'єктами механізму. Соціально-економічна, організаційно-економічна та технологічна структури відображають відповідні відносини, що виникають між суб'єктами економіки. Відтворювальна структура характеризує участь зазначених суб'єктів економіки у відтворювальному процесі. Зовнішньоекономічна структура демонструє відносини національної економіки з економічними системами інших країн [3].

На галузеву структуру істотний чинять: структура потреб суспільства; темпи економічного розвитку; наявність природних ресурсів (корисних копалин, землі та ін.); розвиток інтеграційних процесів, характер і темпи науково-технічного прогресу.

Зміни структурних галузевих пропорцій в економіці України відображають негативні тенденції. Це проявляється збільшенням видобування ресурсів та поживлення торгівлі на фоні зменшення обсягу випуску продукції переробної промисловості та сільського господарства. Такі тенденції характеризують структуру економіки з домінуванням енергоємних, матеріаломістких виробництв, що повною мірою залежать від імпорту паливно-енергетичних ресурсів. Структурні зміни відбулися під впливом певних об'єктивних чинників: динаміки кон'юнктури на світових ринках традиційної експортної продукції України (металургія, машинобудування та хімічна промисловість); споживчого попиту; зниження інвестиційної активності [1].

Динаміка структури національної економіки не відповідає загальним закономірностям структурних зрушень, що відбуваються в економічних системах розвинених країн світу на сучасному етапі й полягають у зростанні частки високотехнологічних виробництв обробної промисловості, телекомунікаційних, фінансових і бізнесових послуг, а також соціально орієнтованих видів економічної діяльності, випереджальному розвитку наукоємних, високотехнологічних галузей [2].

Коли ринкові механізми не забезпечують формування макроекономічних пропорцій, що відповідають сучасним цілям функціонування економіки, самоорганізаційний механізм розвитку

структури економіки доцільно доповнити заходами державного регулювання. При відносно стабільному розвитку економіки державне регулювання структурних змін може здійснюватися в рамках загальної системи державних заходів регулювання економічних процесів. В умовах кризи або трансформації економіки структурна політика повинна посісти домінуючі позиції роль і скоординувати діяльність усіх напрямів економічної політики, що впливають на структурні зміни, на єдиній концептуальній основі. Урахування структурних особливостей самоорганізації вітчизняної економіки дозволить у період високих темпів структурних змін обмежити державне втручання корекцією напрямів структурного руху, а в періоди спаду інтенсивності структурних змін – проводити політику їх прискорення. Розробка шляхів і методів державного регулювання структурних змін є подальшим напрямом дослідження [3].

Орієнтованість на короткострокову перспективу та кон'юнктурний характер змін, що стимулюють розвиток тих секторів, де отримання прибутків є негайним, лише посилюють негативні тенденції з точки зору довгострокового періоду. Структурні зміни здійснювалися стихійно і були, швидше, інструментом стабілізації ситуації, а не її зміни, збереження «старої» структури виробництва. Експортозалежна модель розвитку економіки України характеризується чутливістю до зовнішніх чинників, які, зокрема, негативно вплинули на економічні перетворення в українській економіці [1].

Глобальна конкурентоспроможність країни забезпечується в умовах одночасного розвитку сировинної та інноваційної складової економіки [4].

Література.

1. Особенности структурных изменений в экономике Украины / Вдовенко Н.М., Наконечная Е.В. // Экономика АПК. - 2018. - № 9 - С. 56.
2. Скірка Н. Я. Галузева структура національної економіки і напрями її оптимізації. Ефективна економіка. 2013. № 9. С. 9-15.
3. Чайка Ю. Механізми структурного розвитку національної економіки / Ю. Чайка // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. - 2011. - № 3. - С. 30-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2011_3_5.
4. Крючкова І. В. Макроструктурні чинники інвестиційних криз в економіці України впродовж 1991–2015 рр. Економіка і прогнозування. 2016. №1. С. 23–40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2016_1_4.